

UCHWAŁA NR III/10/24
RADY GMINY JASZENICA

z dnia 27 czerwca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie
Jasienica na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku
o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609) oraz
art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy
domowej (Dz.U. z 2024 poz. 424)

Rada Gminy Jasienica
uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony
Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jasienica na lata 2024-2030,
stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jasienica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Czesław Machalica

Załącznik do uchwały Nr III/10/24
Rady Gminy Jasienica
z dnia 27 czerwca 2024 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Jasienica
na lata 2024-2030**

Spis treści

- I. Wstęp
- II. Podstawa prawna
- III. Teoretyczne podstawy zjawiska przemocy
- IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Jasienica
- V. Podstawowe zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej
 - 1. Zadania gminy w zakresie działania przemocy domowej
 - 2. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Jasienica
 - 3. Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej
- VI. Cele i działania Programu
 - 1. Cel główny
 - 2. Cele szczegółowe i zadania Programu
- VII. Realizacja Programu
 - 1. Adresaci Programu
 - 2. Realizatorzy Programu
 - 3. Zasady finansowania Programu
 - 4. Monitorowanie i ewaluacja Programu

I. WSTĘP

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zgodnie z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030 przyjętym w listopadzie 2023 roku „przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach jednym z głównych problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku”¹.

¹ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023 Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 Listopada 2023 r. poz.1232.

Badania i statystyki wskazują, że wpływ na występowanie przemocy ma: dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia, uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie a także coraz częściej używanie substancji psychoaktywnych².

Przyczyny stosowania przemocy to nie tylko uzależnienie od alkoholu, lecz mogą one wynikać z przyczyn osobistych, frustracji stresu, zaburzeń psychicznych, braku więzi emocjonalnych. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w społeczeństwie w którym żyjemy.

Przemoc domowa jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiara” i „sprawca” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc domowa bardzo często jest przyczyną poważnych trudności osobistych, społecznych i zdrowotnych. Niejednokrotnie przemoc prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami dotkniętymi przemocą domową są zarówno dorośli, jak i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe – zdecydowanie częściej mężczyźni niż kobiety.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej zwana dalej ustawą definiuje przemoc domową jako: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu

² Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023 Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. poz.1232.

fizycznym lub psychicznym wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej³.

W/w ustawa rozszerza krąg osób objętych ochroną oraz wprowadza nowe definicje tj. osoby doznającej przemocy domowej - należy przez to rozumieć: małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków, rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, małoletniego - wobec których jest stosowana przemoc domowa, przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej.

Według ustawy osoby stosującej przemoc to osoby pełnoletnie, które dopuszczają się przemocy domowej wobec osób, doznających przemocy domowej.

³ Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Zaś świadkami przemocy domowej są osoby, które posiadają wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziały akt przemocy domowej.

Należy pamiętać, że przemoc jest zjawiskiem, które występuje powszechnie w społeczeństwie i jest ona obecna w życiu w codziennym, zakładzie pracy, w rodzinie, w szkole, rodzi bardzo głębokie i szkodliwe konsekwencje.

Zjawisko przemocy domowej, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej.

Konieczne jest zatem w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy jak i osób stosujących przemoc. Wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup.

Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym.

Między innymi służyć ma temu opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jasienica.

Program zakłada kompleksową pomoc, zarówno dla ofiar jak i sprawców przemocy, przy udziale służb i instytucji oraz społeczności

lokalnej. Wymaga podejmowania równoczesnych działań o charakterze interwencyjnym, profilaktycznym i terapeutycznym. Sposoby realizacji zadań ujętych w programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji w gminie, w oparciu o posiadane zasoby.

II. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jasienica na lata 2024-2030 realizowany będzie w oparciu o następujące dokumenty i akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2024-2030 podjęty Uchwałą

Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r.,

- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Śląskim na Lata 2021-2025 podjęty uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego nr 1431/241/VI/2021 z dnia 15 czerwca 2021r.,
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Bielskim na lata 2021-2028 – podjęty uchwałą Rady Powiatu nr VI/25/209/21 z dnia 28 stycznia 2021r.,
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasienica 2021 – 2030.

Rozporządzenia wykonawcze:

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach.

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie zespołu monitorującego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Z analizy powyższych aktów prawnych wynika, że pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej mają obowiązek świadczyć: gmina, policja, prokuratura, instytucje pomocy społecznej, ochrona zdrowia, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY

Przemoc została zdefiniowana w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r., w której przemoc domową należy rozumieć jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”⁴.

Przemoc domowa, zwana też przemocą w rodzinie, to „zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody.”⁵

Światowa Organizacja Zdrowia formułuje definicję przemocy, zgodnie, z którą jest to celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu, lub przeciwko grupie, lub

⁴ Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

⁵ A. Nowakowska, Dziecko – ofiara domowej przemocy, [w:] Patologie naszych czasów, red. A. Drażek, E. Drażek, Białystok 2007, s. 22

społeczeństwu, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie i śmierć, ból fizyczny, zaburzenie rozwoju lub deprawację”.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się:

- intencjonalnością – działania sprawcy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia ofiary i zadawania jej bólu. Sprawca przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonany, że tylko on wie, co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym wyłącznie on ma prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie –pozostali muszą się podporządkować.
- dysproporcją siły –nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi –słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, ofiara przemocy staje się coraz bardziej bezradna, sprawca –coraz bardziej silny i bezkarny.
- naruszaniem godności i praw –sprawca przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia itp.).
- powodowaniem cierpienia i szkód –ofiary przemocy doznają zarówno szkód fizycznych, jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy może dojść do przekonania, że zasługuje się na takie traktowanie

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

Przemoc fizyczna - jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucanie z samochodu, gaszenie papierosa na osobie, nieudzielanie koniecznej pomocy,

Przemoc psychiczna - to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie bezprawnych gróźb np. zabiję cię, szantażowanie zabójstwem, przekonywanie o swojej bezkarności,

Przemoc seksualna - definiowana jest, jako „wymuszanie kontaktów o charakterze seksualnym wbrew woli danej osoby, a także kontynuowanie aktywności seksualnej bez jej zgody, gdy nie jest w pełni świadoma lub gdy obawia się odmówić”⁶, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.

⁶W. Badura-Madej, A. Dobrzyńska-Mesterhazy „Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia” Kraków 2000, s. 15

Przemoc ekonomiczna - to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb członków rodziny. Zaniechytywanie - niezaspokajanie podstawowych potrzeb egzystencjalnych oraz świadome nieudzielanie pomocy w sytuacjach trudnych, w potrzebie. Przejawia się w niedostarczaniu odpowiedniej ilości pożywienia, braku dbałości o higienę, niezapewnieniu odpowiedniego ubioru, w braku dbałości o zdrowie, itp.

Przemoc domowa najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy obserwują, że przemoc kształtuje się w oparciu o charakterystyczny schemat, który określa się mianem cyklu przemocy.

Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

Faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe. Przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. W fazie tej sprawca jest rozdrażniony, łatwo wpada w złość, jest pełen pretensji i uszczypliwości. Jednocześnie przerzuca odpowiedzialność za taki stan rzeczy na partnera/partnerkę.

Faza ostrej przemocy – w fazie tej z mało istotnych powodów dochodzi do „eksplozji” przemocy i rozładowania złości. Charakteryzuje ją intensywne znęcanie się psychiczne i akty fizycznej agresji. Psychiczne znęcanie się przybiera formę ataków i czynności, których celem jest poniżanie lub zranienie emocjonalne.

Faza miodowego miesiąca – to czas, w którym następuje okres harmonii, bowiem krzywdzący okazuje skruchę, serdeczność, miłość, prosi o wybaczenie i obiecuje poprawę. Ponadto sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, staje się uczynny i miły. Swoim zachowaniem pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że wcześniejsze wydarzenie już się więcej nie powtórzy. Przeprasiny z powodu brutalnego zachowania, składanie obietnicy poprawy, miłości i wierności, prezenty i kwiaty - wydarzenia kreujące fazę pojednania służą prześlągnięciu ofiary i odzyskaniu lojalności „wymykającej” się z relacji kontroli ofiary.

Przedstawione powyżej fazy następują kolejno po sobie. W każdym następnym cyklu faza miodowego miesiąca jest coraz krótsza i mniej „sielankowa”. Koszmar wraca, a przemoc w następnym cyklu jest na ogół gwałtowniejsza i dłuższa. Doświadczenia miodowej fazy demobilizują ofiarę i utrwalają w sprawcy poczucie bezkarności oraz nadzieję, że następnym razem znowu sobie jakoś poradzi.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE JASIENICA

Określenie skali zjawiska przemocy domowej jest zadaniem niezwykle trudnym. Osoby, które jej doświadczają często nie chcą mówić o swoim problemie ze względu na strach, poczucie winy, obawę przed osądzeniem, strach przed zmianą czy też osądzeniem ze strony rodziny lub też społeczności lokalnej. Przemocy domowej towarzyszy również

wiele stereotypów, które powstrzymują osoby doznające przemocy przed udaniem się po pomoc.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Jasienica została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane, statystyki, informacje i analizy Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jasienica, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasienicy. Oszacowanie zjawiska jest możliwe między innymi dzięki procedurze „Niebieskie Karty” oraz informacji innych służb społecznych. Analiza obejmuje okres od 2021 roku do 2023 roku.

Zmiany przepisów prawa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej spowodowały konieczność powołania nowego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jasienica. Zarządzeniem nr 0050.278.2023 Wójta Gminy Jasienica z dnia 21.09.2023 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Jasienica.

Grupy robocze zostały zniesione z dniem wejścia w życie Zarządzenia Wójta Gminy Jasienica w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego. Obecnie Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Jasienica powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe, które realizują procedurę „Niebieskie Karty” w poszczególnych sytuacjach.

Tabela nr 1. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta - A” oraz instytucje wypełniające formularz.

Liczba „Niebieskich Kart – A”		2021	2022	2023
Ogółem:		29	31	41
w tym sporządzonych przez:				
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	8	5	8
2.	Policja	17	21	30

3.	Oświata	2	3	2
4.	Ochrona zdrowia	0	0	1
5.	Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej	1	2	0
6.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1	0	0

Źródło: dane GOPS w Jasienicy, opracowanie własne.

Tabela nr 2. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C” oraz „Niebieska Karta - D”

Rok	2021	2022	2023
Liczba formularzy „Niebieska Karta – C”	19	21	35
Liczba formularzy „Niebieska karta – D”	16	22	29

Źródło: dane GOPS w Jasienicy, opracowanie własne.

Z powyższych tabeli wynika, że od 2021 roku liczba wypełnionych procedur „Niebieskie Karty” systematycznie wzrasta, co może być wynikiem zwiększenia świadomości osób doznających przemocy domowej i świadków przemocy. Osoby te wcześniej podejmują działania i zwracają się o pomoc do prawnika, psychologa, nie dopuszczają tym samym do eskalacji przemocy domowej. Częstotliwości przeprowadzanych szkoleń dla specjalistów, w tym funkcjonariuszy policji, pracowników socjalnych, pedagogów czy członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwiększa czujność i zwrócenie uwagi na problem przemocy domowej, co również ma wpływ na liczbę sporządzanych „Niebieskich Kart”.

Najbardziej aktywną w identyfikacji zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Jasienica jest Policja, kolejno Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Oświata, Ochrona Zdrowia, Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku: ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Poniższe dane wskazują powody zakończenia procedury „Niebieskie Karty” w poszczególnych latach w Gminie Jasienica. Zakończenia zostały udokumentowane w formie protokołu.

Tabela nr 3. Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” oraz przyczyny zakończenia procedury

Rok	2021	2022	2023
Liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”, w tym:	56	53	76
Liczba zakończonych procedury „Niebieskiej Karty” na skutek rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	2	2	17
Liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty” na skutek ustanie przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej	24	21	34

Źródło: dane GOPS w Jasienicy, opracowanie własne.

Tabela nr 4. Liczba osób w rodzinie, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”

Rok	2021	2022	2023
Liczba osób w rodzinie, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”, w tym:	195	176	267
kobiety	66	64	94
mężczyźni	78	66	88
dzieci	51	46	85

Źródło: dane GOPS w Jasienicy, opracowanie własne.

Poniższa tabela przedstawia dane statystyczne dotyczące działań grup roboczych (obecnie są to grupy diagnostyczno-pomocowe) w latach 2021-2023. Liczba utworzonych grup roboczych w 2021 roku wyniosła 29, jednocześnie była nieznacznie niższa niż w latach następnych. Liczba posiedzeń grup w 2023 roku kształtowała się na poziomie 177 i była najwyższa w analizowanym okresie.

Tabela nr 5. Liczba grup roboczych (aktualnie grup diagnostyczno-pomocowych)

Rok	2021	2022	2023
Liczba powołanych grup roboczych	29	31	41
Liczba odbytych posiedzeń grup roboczych	87	113	177

Źródło: dane GOPS w Jasienicy, opracowanie własne.

Tabela nr 6. Podział osób doznających przemoc domowej.

Osoby doznające przemocy:	2021	2022	2023
kobiety	63	64	85

mężczyźni	3	2	5
dzieci	51	46	85
Osoby niepełnosprawne	9	6	8
Osoby starsze	10	13	17

Źródło: dane GOPS w Jasienicy, opracowanie własne.

Jedną z cech charakterystycznych wszystkich rodzajów przemocy domowej jest dysproporcja sił, dlatego najczęściej dotyka ona osoby słabsze. Zazwyczaj są to kobiety, dzieci oraz osoby starsze, bądź niepełnosprawne. Z analizy dokumentacji zgromadzonej przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Jasienica wynika, że na terenie gminy Jasienica osobami najczęściej doświadczającymi przemocy są kobiety, natomiast osobami najczęściej stosującymi przemoc - mężczyźni.

Tabela nr 7. Podział osób stosujących przemoc domową ze względu na płeć

Rok	2021	2022	2023
Liczba kobiet wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	3	6	9
Liczba mężczyzn wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	58	50	83

Źródło: dane GOPS w Jasienicy, opracowanie własne.

Tabela nr 8. Liczba rodzin z dziećmi, w których była prowadzona procedura „Niebieskiej Karty”

Rok	2021	2022	2023
-----	------	------	------

Liczba rodzin z dziećmi, w których była prowadzona procedura	29	19	44
--	----	----	----

Źródło: dane GOPS w Jasienicy, opracowanie własne.

Poniższa tabela obrazuje skale występowania problemu nadużywania alkoholu w rodzinach, gdzie została założona procedura „Niebieskie Karty”. Problem nadużywania alkoholu w rodzinach uwiękanych w przemoc występuje w znaczącej części rodzin, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”. Wielu sprawców przemocy w chwili popełniania czynu było pod wpływem alkoholu. Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe.

Z analizy zawartej w niniejszej diagnozie wynika, że liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty” wśród klientów pomocy społecznej jest niewielka w stosunku do ogółu sporządzonych Niebieskich Kart, natomiast problem przemocy występuje w znacznej części w pełnych rodzinach z dziećmi, które nie zawsze doświadczają przemocy bezpośrednio, ale są jej świadkami.

Tabela nr 9. Liczba rodzin, w których prowadzona była procedura „Niebieskiej Karty” korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz z problemem nadużywania alkoholu

Rok	2021	2022	2023
Liczba rodzin w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”	56	53	76
Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS	6	6	15

Liczba rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu	49	33	38
---	----	----	----

Źródło: dane GOPS w Jasienicy, opracowanie własne.

Z danych zawartych w powyższych tabelach jednoznacznie wynika, że istnieje związek pomiędzy stosowaniem przemocy a nadużywaniem alkoholu. Bowiem w znacznej ilości rodzin, w których została sporządzona Niebieska Karta stwierdzono właśnie nadużywanie alkoholu. Najczęściej sprawcami przemocy w rodzinie są mężczyźni. W większości przypadków osoby doznające przemocy w rodzinie zgłaszały przemoc fizyczną oraz psychiczną, jak również niszczenie, uszkodzenie mienia.

Do każdej wszczętej procedury „Niebieskiej Karty” została powołana grupa robocza (aktualnie grupa diagnostyczno-pomocowa), w skład której powołani byli przedstawiciele służb społecznych tj. policji, pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy sądowi.

W każdym przypadku grupa diagnostyczno-pomocowa analizowała sprawę, przyjmowała indywidualny plan pomocy, zgodnie z potrzebami osoby doznającej przemocy domowej. Spotykała się zarówno z osobą doznającą przemocy domowej, jak i osobą stosującą przemoc domową. Każdy członek grupy roboczej (aktualnie grupy diagnostyczno-pomocowej) przyjmował i realizował zadania wynikające z przyjętego planu pomocy.

Najczęściej podejmowane działania stosowane w rodzinach dotkniętych przemocą to:

- wizyty dzielnicowego, pracownika socjalnego w rodzinach monitorujące sytuację w rodzinie,
- rozmowy motywujące do podjęcia określonych działań,

- skierowanie wniosku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- skierowanie do psychologa, terapeuty, poradni pedagogicznej,
- zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa,
- skorzystanie z bezpłatnej porady prawnej,
- złożenie wniosku do sądu o wydanie zarządzeń w trybie art. 109 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego.

Na przestrzeni minionego okresu co raz częściej ujawniane są przypadki przemocy domowej, co jest wynikiem prowadzonych działań informacyjnych zarówno ogólnopolskich jak i lokalnych powodujących zmianę świadomości społecznej, jak również wzrastającego profesjonalizmu przedstawicieli służb społecznych zobowiązanych do podejmowania działań interwencyjnych i udzielania pomocy.

V. PODSTAWOWE ZADANIA GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;

4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

2. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Jasienica

Lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej to zespół instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą, umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

3. Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym;
- 2) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin;
- 3) diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym – skala problemu;
- 4) niniejszy Program.

Na terenie Gminy Jasienica funkcjonuje sieć wsparcia instytucjonalnego. Obecnie osoby doznające przemocy domowej mieszkające w Gminie Jasienica mogą skorzystać z wsparcia instytucjonalnego podmiotów działających w Gminie Jasienica.

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jasienica wraz z obszarami ich działania przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 10. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Jasienica

Instytucja	Zadania do realizacji
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy	<ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby doznającej przemocy domowej, - udzielanie kompleksowych informacji o: <ul style="list-style-type: none"> możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej, o formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej; - organizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej; - zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, - prowadzenie rozmowy o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informowanie osoby stosującej przemoc domową o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno-

	<p>edukacyjnych lub programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.</p> <ul style="list-style-type: none"> - wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”, - prowadzenie pracy socjalnej, - udział w pracach grup diagnostyczno-pomocowych oraz posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jasienicy.
Komisariat Policji w Jasienicy	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzanie interwencji i postępowań; - udział przedstawicieli w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jasienica oraz grupach diagnostyczno-pomocowych - realizacja procedury „Niebieskie Karty”, prowadzenie postępowań; - akcje informacyjne, zapobiegawcze, profilaktyczne;
Punkt Konsultacyjny przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jasienicy	<ul style="list-style-type: none"> - wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” - podejmowanie działań motywujących do leczenia wobec osób nadużywających alkoholu, w tym sprawców przemocy domowej; - rozmowy motywacyjne ze sprawcami przemocy domowej; - współpraca z pracownikami socjalnymi; - współpraca z placówkami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; - poradnictwo prawne, psychologiczne. - udział w pracach grup diagnostyczno-pomocowych
Oświata na terenie Gminy Jasienica	<ul style="list-style-type: none"> - wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” - współpraca w indywidualnych przypadkach;

	<ul style="list-style-type: none"> - udział przedstawicieli w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jasienica oraz grupa diagnostyczno-pomocowych, - konsultacje i współpraca z placówkami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; - tworzenie i realizacja programów profilaktycznych, - udział w szkoleniach; - realizacja kampanii lokalnych.
Ochrona Zdrowia na terenie Gminy Jasienica	<ul style="list-style-type: none"> - wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” - udział przedstawicieli w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach diagnostyczno-pomocowych - udzielanie osobie doznającej przemocy domowej informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o możliwości otrzymania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, - prowadzenie edukacji z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz wpływu stosowania przemocy na rozwój i stan zdrowia dziecka
Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Jasienica	<ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym; - inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;

	<ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową; - opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej; - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym; - powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań; - monitorowanie procedury "Niebieskie Karty"; - kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową; - składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia.
--	---

Źródło: opracowanie własne GOPS w Jasienicy.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Jasienica w zakresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jasienica współpracować będzie z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku - Białej,

- psycholodzy, psychoterapeuci, prawnik pracujący w Punkcie Konsultacyjnym w Jasienicy,
- pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- pracownicy socjalni,
- pracownicy ochrony zdrowia na terenie Gminy Jasienica,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jasienicy.

Analiza SWOT:

Nazwa SWOT jest akronimem słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). To efektywna metoda, która pozwala zidentyfikować słabe, silne strony oraz szanse i zagrożenia, jakie stoją przed instytucją w obliczu występującego problemu.

Tabela nr 11. Analiza SWOT w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej dla Gminy Jasienica

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego W Gminie Jasienica - funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jasienicy - funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego w Jasienicy 	<ul style="list-style-type: none"> - brak wystarczającej liczby mieszkań socjalnych, chronionych dla osób doświadczających przemocy, - zbyt mała dostępność do specjalistów; - brak zainteresowania programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową

<ul style="list-style-type: none"> - doświadczenia, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny zwłaszcza tej uwiękanej w przemoc, - organizowanie szkoleń dla kadry, podmiotów stanowiących trzon Zespołu Interdyscyplinarnego - obligatoryjne kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych, - zwiększająca się świadomość społeczna i wiedza dotycząca problemu przemocy domowej oraz instytucji świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy, - realizacja procedury „Niebieskie Karty”, - profesjonalna i rzetelna kadra bezpośrednio pracująca z osobami doświadczającymi przemocy domowej, - interdyscyplinarne zaangażowanie instytucji na rzecz pracy z rodziną uwiękaną w problem przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> - zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy, - niski poziom zaangażowania organizacji pozarządowych i podmiotów leczniczych w przeciwdziałanie przemocy domowej, - brak systematycznej i rzetelnej diagnozy zjawiska przemocy domowej, - niedostateczna liczba instytucji pogotowia rodzinnego i rodzin zastępczych, - brak wiary osób doświadczających przemocy domowej w skuteczność procedury „Niebieskie Karty”, - silny i powszechny pogląd osób doświadczających przemocy o bezkarności sprawców przemocy, - brak lub niska liczba skierowań sądowych dla osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych. - członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jasienica oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w
--	---

	<p>ramach swoich obowiązków służbowych w swoich miejscach pracy co sprawia, że praca na rzecz Zespołu jest dodatkowym dla nich obciążeniem.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zmiana postaw społecznych, obalanie mitów i stereotypów o tematyce przemocy, - stale kształcąca się kadra służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, - zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową, - wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia i współuzależnienia - promowanie postaw rodzicielskich opartych na komunikacji bez przemocy, - zwiększanie umiejętności budowania dobrych relacji interpersonalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, - poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc domową, - zbyt rozbudowana sprawozdawczość, pochłaniająca zbyt wiele czasu osobom udzielającym pomocy, - niska motywacja sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, - przedłużające się procedury sądowe związane z przemocą domową, bardzo częste umarzanie spraw, orzekanie wyroków w zawieszeniu, co sprzyja umacnianiu sprawców przemocy w przekonaniu o bagatelnym znaczeniu ich czynów, - wykorzystywanie procedury „Niebieskie Karty” w sprawach

<ul style="list-style-type: none"> - uwrażliwienie społeczeństwa na występujące akty przemocy, zwłaszcza wobec dzieci, - realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy i osób nie radzących sobie z agresją, - zwiększanie skuteczności pracy interdyscyplinarnej instytucji pomocowych, - zwiększająca się liczba zorganizowanych szkoleń oraz superwizji dla specjalistów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, - nieustanne rozwijanie współpracy między instytucjami i zaangażowanie w realizację interdyscyplinarnych zadań. 	<p>rodzinnych, zwłaszcza w konfliktach okołorozwodowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - niskie nakłady finansowe na przeciwdziałanie przemocy domowej, - wypalenie zawodowe pracowników socjalnych oraz osób realizujących zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, - zbyt rozbudowany system dokumentowania pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jasienica i Grup diagnostyczno-pomocowych.
--	--

Źródło: opracowanie własne GOPS w Jasienicy.

VI. CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie zjawiska przemocy w Gminie Jasienica. Cele są spójne z obowiązującym od stycznia 2024 roku Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030. Poniżej

zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie zjawiska przemocy w Gminie Jasienica.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie zasięgu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
2. Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na obszarze Gminy Jasienica i podniesienie efektywności pracy podmiotów zaangażowanych w działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
3. Wzrost wykorzystania narzędzi przyczyniających się do zwiększenia skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową;
4. Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz dalsza współpraca służb działających w sferze przemocy w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Cel główny	Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Jasienica			
Cel szczegółowy 1	Zwiększenie zasięgu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej			
Zadanie 1.1.	Upowszechnianie informacji z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej			
Kluczowe działania	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik	
1.1.1. Upowszechnianie informacji na temat dostępnych form pomocy dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc poprzez media społecznościowe i środki komunikacji tradycyjnej a także plakaty i broszury.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy, Oświata, Ochrona Zdrowia, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych	Na bieżąco	- liczba opracowanych informacji, - liczba publikacji	

1.1.2.	Przygotowywanie materiałów edukacyjnych z zakresu przemocy domowej m.in. obalających mity dotyczące przemocy domowej; opisujących mechanizmy przemocy; wskazujące metody wychowawcze bez użycia przemocy; informujące o możliwych formach pomocy i opublikowanie ich w mediach społecznościowych, lokalnej prasie w ramach m.in. Międzynarodowego dnia bez przemocy; Światowego dnia zdrowia psychicznego;	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Oświata , Ochrona Zdrowia, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jasienicy	Na bieżąco	- liczba opracowanych informacji - liczba przekazanych materiałów
1.1.3.	Spotkania z rodzicami w Placówkach Oświatowych na	Oświata	Na bieżąco	- liczba szkół - liczba zrealizowanych spotkań,

	terenie Gminy Jasienica poruszające tematykę z zakresu metod opiekuńczych i wychowawczych alternatywnych wobec stosowania przemocy oraz służących wzrostowi kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą domową.			- liczba uczestników
1.1.4.	Opracowanie i realizacja programów, warsztatów profilaktycznych, których celem jest promowanie prawidłowych metod wychowawczych, w tym, w rodzinach zagrożonych przemocą domową.	Oświata	Na bieżąco	- liczba opracowanych programów; - liczba zrealizowanych programów; - liczba uczestników

Cel szczegółowy 2		Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na obszarze Gminy Jasienica i podniesienie efektywności pracy podmiotów zaangażowanych w działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej			
Zadanie 2.1.		Intensyfikacja działań podejmowanych na rzecz wsparcia osób doznających przemocy domowej			
Kluczowe działania		Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik	
2.1.1.	Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jasienica	Przedstawiciele wchodzący w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jasienica	Na bieżąco	- liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych; - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych; - liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych; - liczba osób objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych;	

				- liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych
2.1.2.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej dostępu do profesjonalnej pomocy, udzielanie przez jednostki działające na terenie Gminy Jasienica na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej specjalistycznego poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy, Oświata, Ośrodki Zdrowia, Policja, Gminny Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jasienicy	Na bieżąco	- liczba osób objętych poradnictwem ogółem, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • medycznym • psychologicznym • prawnym • socjalnym • zawodowym • rodzinnym.
2.1.3.	Zapewnienie ochrony dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez odizolowanie od osoby	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy	Na bieżąco	- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową

	stosującej przemoc domową zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemoc domowej			
2.1.4.	Monitoring skuteczności działań na rzecz osób doznających przemoc domowej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy, Policja	Na bieżąco	<p>- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemoc domowej.</p> <p>- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.</p> <p>- liczba odstępień od dalszych działań przez grupę diagnostyczno-pomocową(w przypadku niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemoc domowej)</p>

Cel szczegółowy 3	Wzrost wykorzystania narzędzi przyczyniających się do zwiększenia skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową			
Zadanie 3.1.	Interwениowanie i reagowanie służb w przypadku występowania przemocy domowej			
Kluczowe działania	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik	
3.1.1. Interwencja i podjęcie działań przez służby z uwagi na podejrzenie przemocy domowej poprzez stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy, Policja, szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jasienicy, Ochrona Zdrowia, Oświata	Na bieżąco	- liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – A” sporządzonych przez przedstawicieli: • GOPS • Policji • Ochrony Zdrowia • Oświaty • GKRPA - liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”;	

				<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc domową; - liczba wypełnionych formularzy „NK- D”; - liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową, - liczba odmów wszczęcia postępowania w sprawach związanych z przemocą domową; - liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z
--	--	--	--	--

				przemocą domową poprzez sporządzenie aktu oskarżenia; - liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą domową poprzez umorzenie postępowania.
3.1.2.	Kierowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno- edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych.	Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Jasienica	Na bieżąco	- liczba wydanych skierowań; - liczba osób które podjęły program - liczba osób, które ukończyły program; - liczba zawiadomień o popełnieniu wykroczenia o którym mowa w art. 66c ustawy z 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń

3.1.3.	Wykorzystywanie instrumentów prawnych, które pozwalają na odizolowanie osoby dotkniętej przemocą od osoby stosującej przemoc	Policja, Sąd, Prokuratura	Na bieżąco	<p>- liczba wniosków o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania (...) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. poz. 1576.</p> <p>- liczba nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji;</p> <p>- liczba zakazów zbliżania się do mieszkania i jego</p>
--------	--	---------------------------	------------	--

				<p>bezpośredniego otoczenia zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji;</p> <p>- liczba zakazów zbliżania zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji;</p> <p>- liczba zakazów kontaktowania się zgodnie z art. 15aaa Ustawy o Policji;</p> <p>- liczba wydanych środków zapobiegawczych w postaci zakazu zbliżania i nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania na podstawie Kodeksu Postępowania Karnego.</p>
--	--	--	--	--

Cel szczegółowy 4	Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz dalsza współpraca służb działających w sferze przemocy w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług			
Zadanie 4.1.	Podnoszenie i rozwijanie kompetencji służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego osób pracujących z osobami stosującymi przemoc i z osobami doświadczającymi przemocy			
Kluczowe działania	Realizator	Termin realizacji	Wskaźnik	
4.1.1. Szkolenia dla przedstawicieli służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Jasienica podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Jasienica, Oświata Gminny Komisja Rozwiązywania	Na bieżąco	- liczba przeszkolonych osób - liczba zrealizowanych szkoleń;	

	przeciwdziałania przemocy domowej	Problemy Alkoholowych w Jasienicy, Ochrona Zdrowia, Policja		
4.1.2.	Udział pracowników socjalnych w superwizji	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy	Na bieżąco	- liczba superwizji

VII. REALIZACJA PROGRAMU

1. Adresaci programu

- osoby doznające przemocy w rodzinie,
- osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- świadkowie przemocy,
- osoby zagrożone przemocą w rodzinie,
- przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,
- społeczność lokalna – mieszkańcy gminy Jasienica.

2. Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy przy współpracy między innymi z:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jasienicy,
- Komisariatem Policji w Jasienicy,
- Placówki Oświatowe na terenie Gminy Jasienica,
- Placówkami ochrony zdrowia w Gminie Jasienica,
- Kościołami w Gminie Jasienica,
- Organizacjami pozarządowymi,
- Społecznością lokalną,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku – Białej,
- Sądem,
- Prokuraturą,
- Podbeskidzkim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Bielsku – Białej,
- Poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

3. Zasady finansowania Programu

Finansowanie realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jasienica dokonywać się będzie w różnych formach i z wielu źródeł.

Zakres realizacji poszczególnych działań programowych w kolejnych latach będzie ściśle uzależniony od możliwości finansowych Gminy Jasienica, wysokości dotacji przyznanych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz możliwości budżetowych i innych podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w tym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jasienica finansowany będzie ze środków:

- 1) budżetu Gminy Jasienica, w szczególności w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Jasienica oraz środków na te zadania przewidzianych w planach finansowych jednostek organizacyjnych Gminy Jasienica,
- 2) budżetu państwa.

4. Monitorowanie i ewaluacja programu

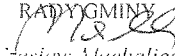
Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane podczas przygotowania Programu w następnym okresie programowania.

Efektywność programu i jego ocena mierzona będzie poprzez prowadzenie statystyk, ich analizę ilościową i jakościową. Z realizacji założonych celów sporządzane będą sprawozdania roczne przez Koordynatora, którym jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy. Dane do pomiaru wskaźników pozyskane będą od realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) kryterium skuteczności (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przedłoży sprawozdanie roczne z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jasienica Wójtowi Gminy Jasienica oraz Radzie Gminy Jasienica corocznie do końca I kwartału następnego roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Wiesław Mucha

**Głosowano w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania
Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Jasienica na lata 2024-2030 – druk nr 11.**

ZA: 19, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 2

Wyniki imienne:

ZA (19)

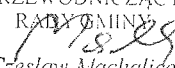
Urszula Biegun, Maria Bury, Stanisław Cebulak, Janusz Cholewik, Wiesław Czarniecki, Zdzisław Florek, Grażyna Gaszek, Jacek Gołyszny, Genowefa Kopeć, Dariusz Krymski, Urszula Krywult, Beata Łącz, Czesław Machalica, Tomasz Osuch, Zofia Polok, Irena Sojka, Andrzej Szimke, Marek Szimke, Lucyna Zawada

NIEOBECNI (2)

Karol Bierski, Mirosława Hawełek

Głosowanie zakończono w dniu: 27 czerwca 2024, o godz. 09:38

Wygenerowano w systemie eSesja.pl | 2024-06-27 13:55:10

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Czesław Machalica